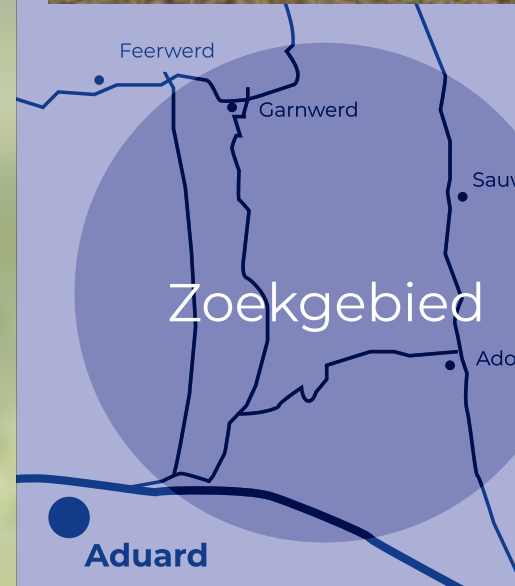

Natuurfonds: zoekgebied Reitdiep

Meer ruimte voor weidevogels

Het gaat niet goed met de Groningse weidevogels. We missen ze steeds vaker. Bijvoorbeeld op het boerenland – waar in het voorjaar de vogelgeluiden wegsterven. In onze weidevogelreservaten in het Reitdiep weten we de afname van de Groningse weidevogels om te buigen. Daar klinkt nog de uitbundige roep van grutto's, Kieviten en tureluurs. Arjan Hendriks, natuurbeheerder van Het Groninger Landschap, wil met het Natuurfonds bestaande weidevogelreservaten uitbreiden. “Waar we aankopen en inrichten, neemt het aantal weidevogels weer toe.”

Eind februari, begin maart arriveren de grutto's. In de Koningslaagte bij Noorderhoogebrug komen ze bij van hun lange reis uit Afrika. Tientallen tot honderden zitten er bij elkaar. “Een magnifiek gezicht. Echt een luchtshow wanneer ze tegelijkertijd opvliegen”, vertelt Hendriks. Eenmaal op krachten gekomen, zoeken de grutto's een plekje om te broeden.

Ondanks dit fraaie schouwspel maakt Hendriks zich ernstig zorgen. “Het gaat slecht met de grutto. Het voortbestaan van onze nationale vogel staat op het spel. De afname is dramatisch, jaarlijks zo'n vijf procent. In Groningen kelderde het aantal in dertig jaar tijd van zesduizend naar duizend.” Ook andere weidevogels als de tureluur en de Kievit bevinden

zich in een neerwaartse spiraal. Als fervent fietser koerst Hendriks graag door het Groningse land. “Het landschap blijft mooi, maar is steeds vaker levenloos. In het voorjaar is het er stil en dood. Veldleeuweriken hoor je niet, geen roepende grutto's en tureluurs. Weidevogels horen bij het Groningse cultuurlandschap. Maar op intensieve landbouwpercelen, maken ze geen schijn van kans.”

Laatste weidevogelbolwerken in Groningen

Zijn eigen terreinen in het Reitdiep klinken beter, daar is leven. De reservaten van Het Groninger Landschap behoren tot de laatste weidevogelbolwerken in Groningen.

“Vooral in onze grotere terreinen in het Reitdiepgebied gaat het redelijk tot goed met de weidevogels. De aantallen blijven stabiel of groeien zelfs licht”, stelt hij tevreden vast. Al keren de broedende kempfanen en watersnippen waarschijnlijk niet terug. Het tij keren vergt veel inzet. “We doen echt alles om het de weidevogels naar hun zin te maken.”

Een waslijst maatregelen somt hij op. “Hoog waterpeil, plasdras, kruidenrijk grasland, uitgesteld maaien, extensieve bemesting, predatiebeheer, vergroten van landschappelijke openheid, een uitgekiend mozaïekbeheer met beweide delen en delen met hoger gras.” Dat deze maatregelen verschil maken, blijkt uit de deelgebieden Paddepoel en Reitdiep-Midden bij Heksum.

Daar veert het aantal weidevogels weer op. "Na de vernatting van Reitdiep-Midden in 2015 verdriedubbelde het aantal grutto's. Ook eenden doen het er goed. Recent zijn in Reitdiep-Midden brede greppels gegraven op plekken waar vroeger sloten lagen. Goed voor de weidevogels en we herstellen zo het oude verkavelingspatroon."

Op naar tweeduizend grutto's

Toch is Hendriks gematigd positief. "Er worden te weinig jongen groot. 2020 was een rampjaar, het slechtste ooit". Uit onderzoek in het Reitdiep, dat Het Groninger Landschap samen met agrarisch Collectief Groningen West deed, blijkt dat vooral steenmarters veel eieren en jongen roven. "Pullen, zo heten jonge grutto's, en steenmarters kregen een zender. Zo volgden we ze." Een jaar eerder, in 2019, viel de predatie relatief mee. "Dat kwam door het goede veldmuizenjaar, waardoor steenmarters al veel te eten hadden." Samen met het collectief werkt Hendriks een beter predatiebeheer uit.

In 2017 kwamen Groningse natuurbeschermers, boeren, wildbeheerders, beleidsmakers en onderzoekers samen. Twaalf partijen ondertekenden het weidevogelmanifest met de ambitie het aantal Groningse grutto's te verdubbelen naar tweeduizend. "Het actieplan is nu volop in uitvoering om deze ambitie te bereiken", vertelt Hendriks.

Robuust weidevogellandschap

Eén van de afspraken in het actieplan is het versterken van de weidevogelgebieden. "Met het Natuurfonds willen we onze reservaten uitbreiden", zegt Hendriks. Om de weidevogelpopulaties op te krikken, zijn volgens hem robuuste weidevogellandschappen nodig. Zo'n landschap bestaat uit reservaatkernen met daaromheen een ruime schil waar agrariërs kiezen voor weidevogelbeheer. "De reservaatkernen moeten voldoende groot zijn", stelt hij. "Hoe groter het reservaat, hoe minder kwetsbaar de weidevogels zijn. Een paar hectare extra kan al een doorbraak betekenen. Dan kunnen we bijvoorbeeld het waterpeil verhogen, zonder dat de omgeving er last van heeft."

Treffend voorbeeld is de Medenertilsterpolder, een weidevogel-reservaat ten zuiden van Feerwerd, waar relatief veel grutto's broeden. "Het gebied was erg klein. Dat maakte het kwetsbaar, omdat jonge grutttopullen het reservaat uitliepen. Eind 2017 konden we het weidevogelgebied, dankzij een gift van een particulier, uitbreiden. Op dit moment werken we aan een optimale inrichting." Ook in de andere gebieden ziet hij kansen om de kernen te versterken. Het Natuurfonds biedt daarvoor uitkomst.

'We doen echt alles om het de weidevogels naar hun zin te maken'

